

Pohyb planet

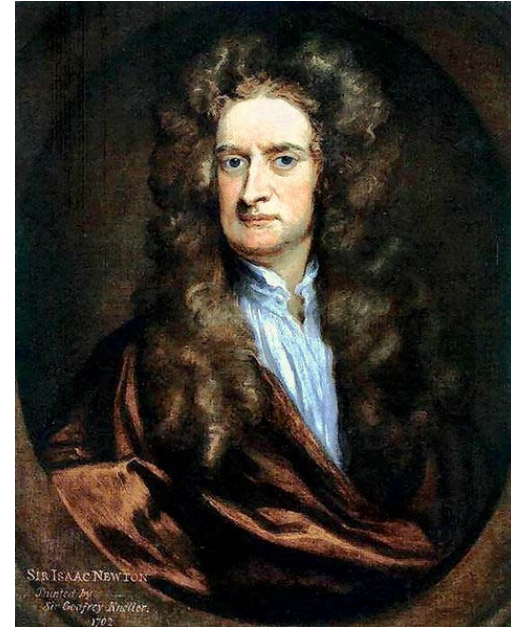
Pohyb planet

Tycho Brahe

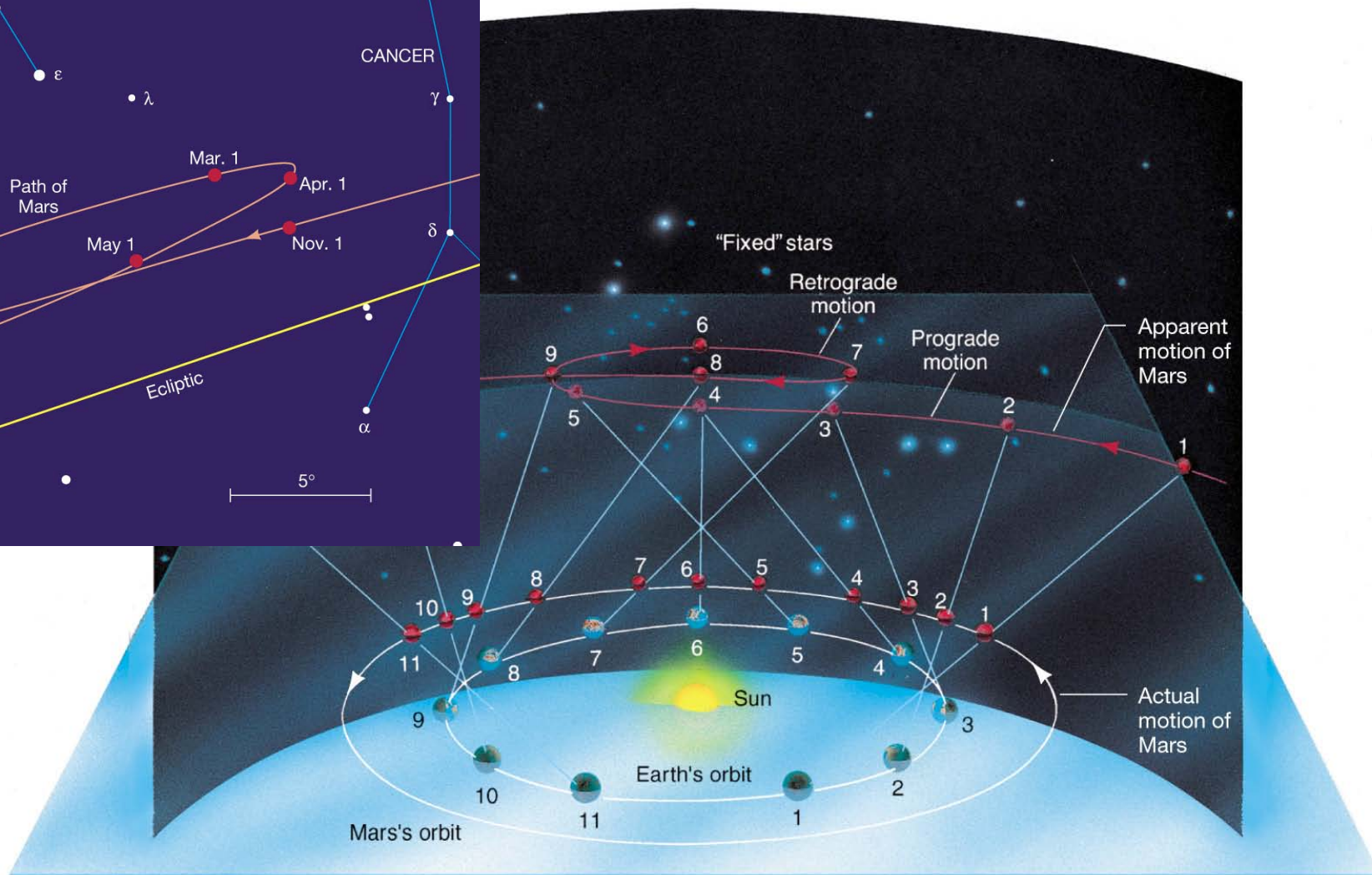
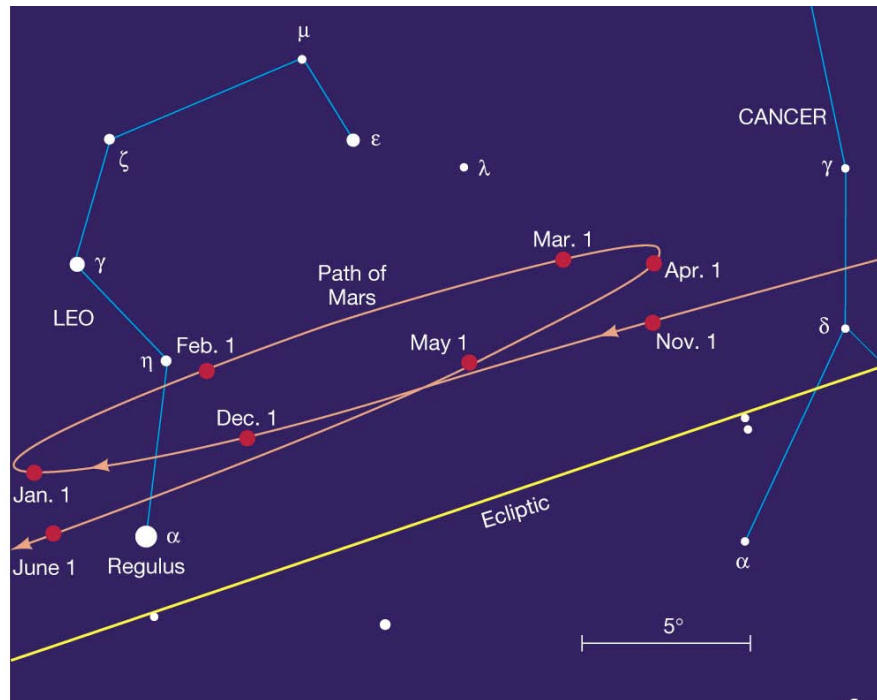

Johannes Kepler

Isaac Newton

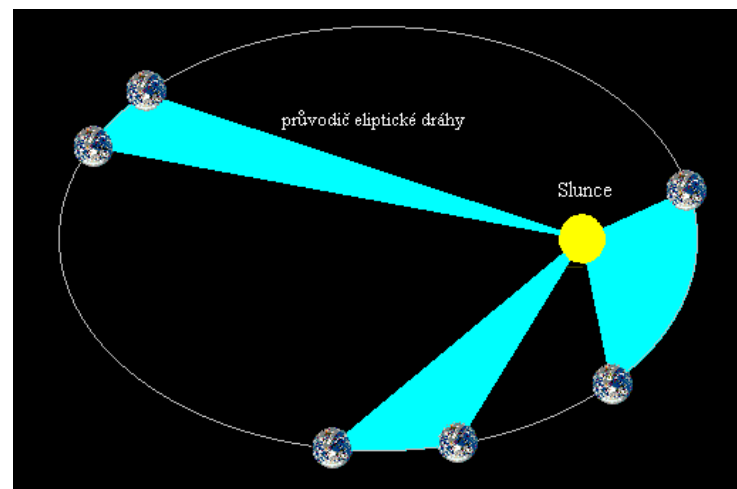
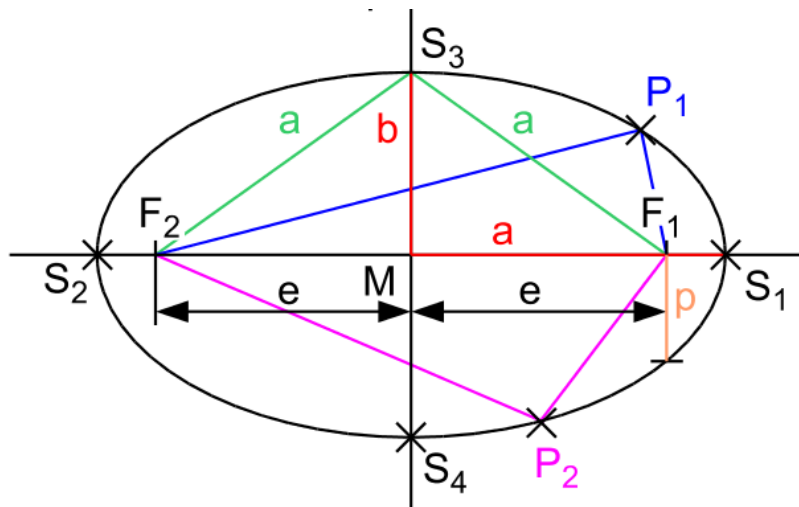
Keplerovy zákony

Keplerovy zákony

1. Planety se pohybují okolo Slunce po elipsách, v jejichž jednom ohnisku je Slunce

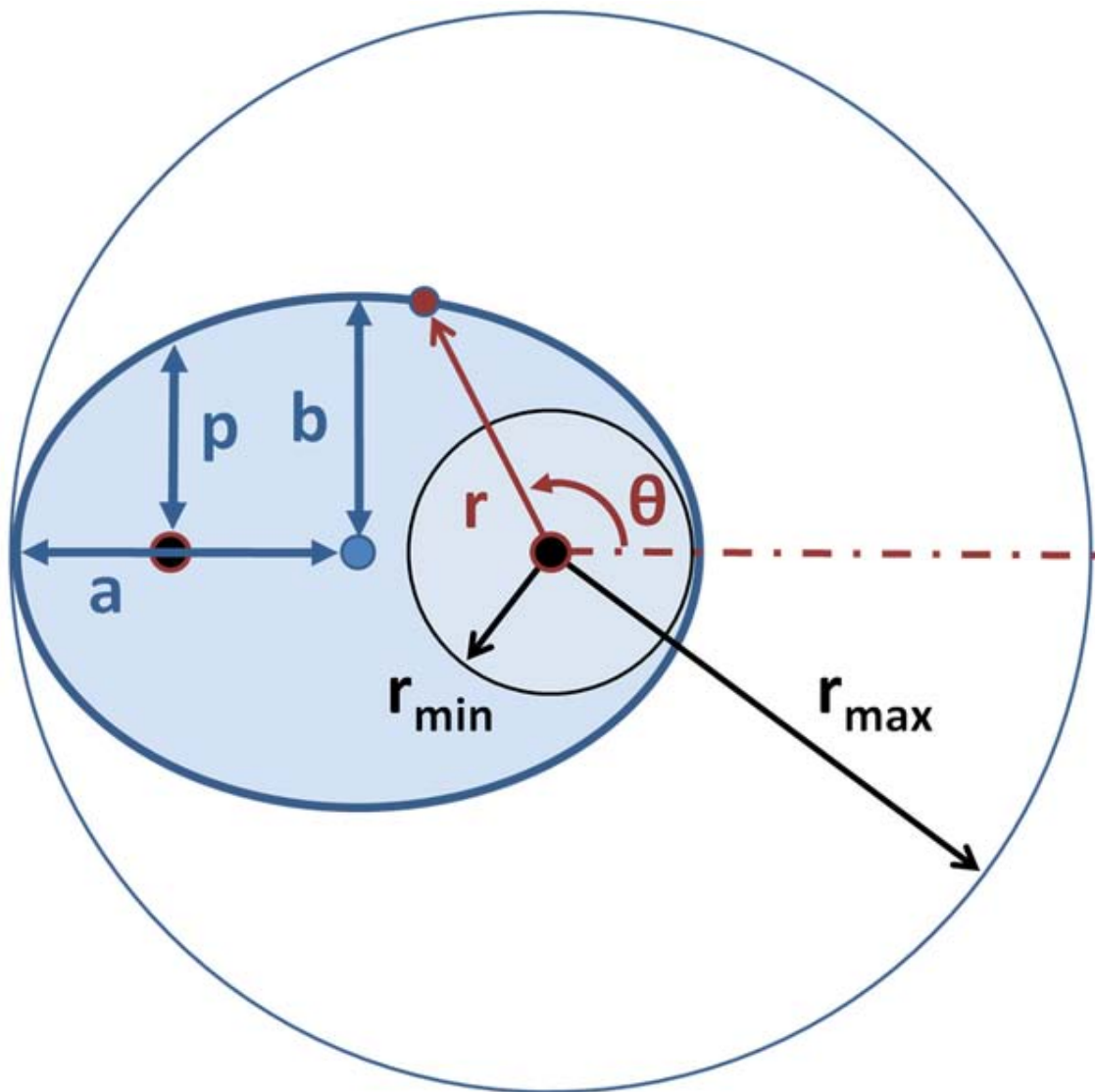
2. Plochy opsané průvodičem planety (spojnicí planety a Slunce) za stejný čas jsou stejné

3. Poměr druhých mocnin oběžných dob je roven poměru třetích mocnin hlavní poloosy

$$T \propto a^{\frac{3}{2}}$$

Elipsa

rovnice elipsy:

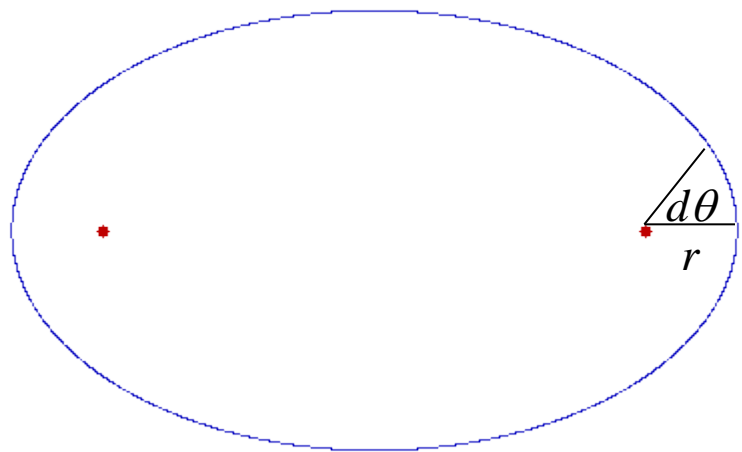
kartézské souřadnice:

$$x = a \cos \omega t$$

$$y = b \sin \omega t$$

$$\frac{x^2}{a^2} + \frac{y^2}{b^2} = 1$$

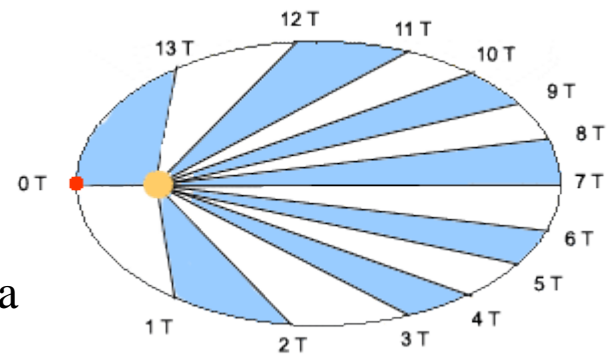
2. Keplerův zákon

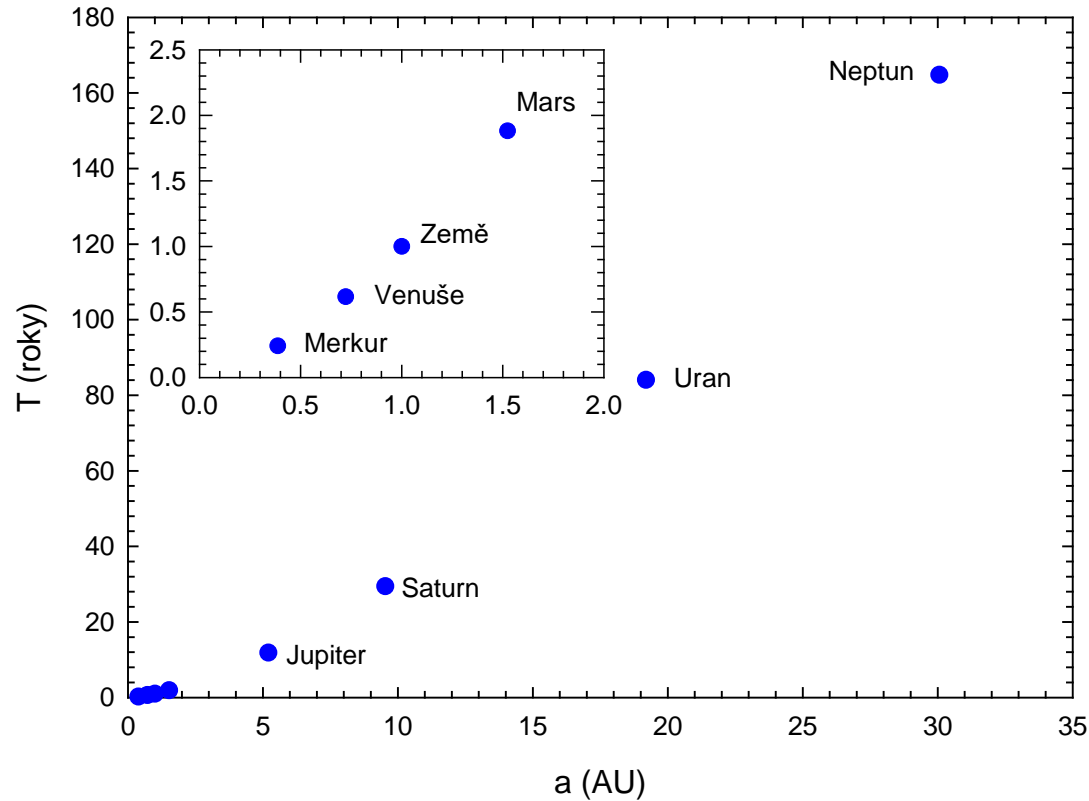
vzdálenost od ohniska

$$dS = \frac{1}{2} r^2 d\theta$$

$$\frac{dS}{dt} = \text{konst.} \quad \text{plošná rychlost}$$

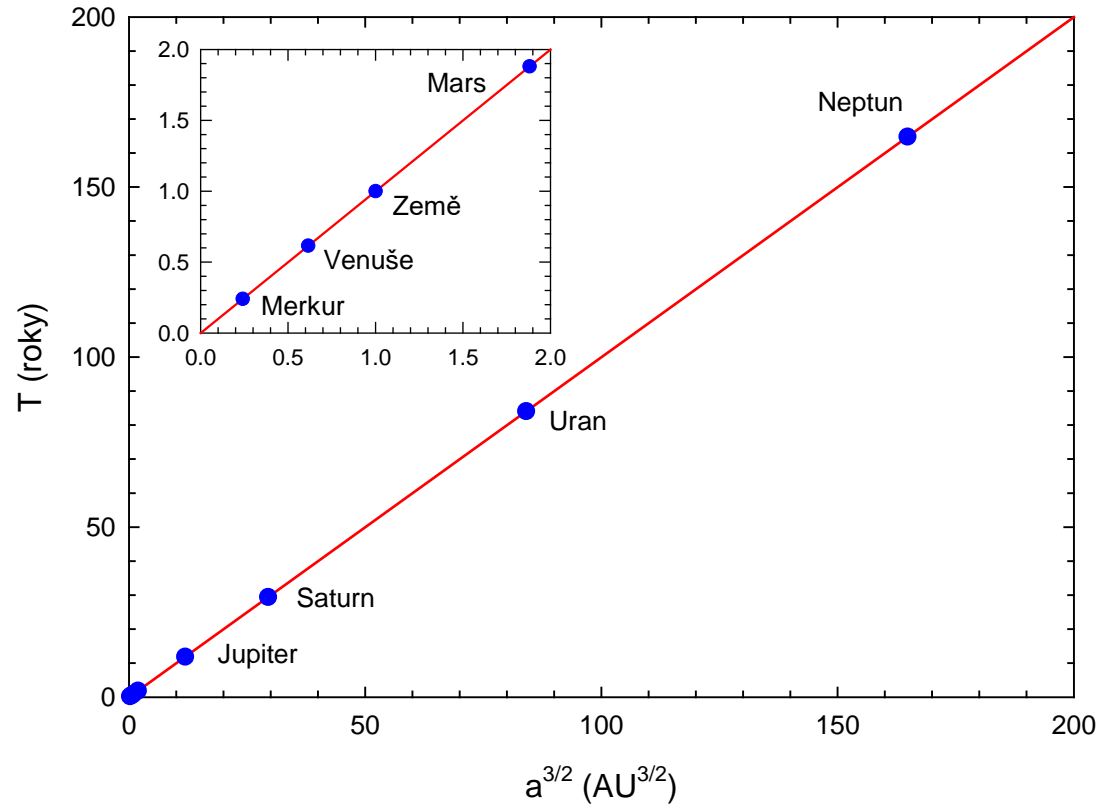

3. Keplerův zákon

Astronomická jednotka:
Střední vzdálenost Země-Slunce
 $1 \text{ AU} = 149.6 \times 10^6 \text{ km}$

3. Keplerův zákon

$$T [\text{rok}] = (a [\text{AU}])^{3/2}$$

Astronomická jednotka:
Střední vzdálenost Země-Slunce
 $1 \text{ AU} = 149.6 \times 10^6 \text{ km}$

Keplerova úloha

trajektorie Země

jednotky:

hmotnost: $M_Z = 5.97 \times 10^{24}$ kg

čas: 1 rok = 3.1536×10^7 s

vzdálenost: 1 AU = 149.6×10^6 km

gravitační konstanta $G = 1.18 \times 10^{-4} M_Z^{-1} \text{AU}^3 \text{rok}^{-2}$

hmotnost Slunce: $M_S = 1.99 \times 10^{30}$ kg = $3.33 \times 10^5 M_Z$

pohybové rovnice: počáteční podmínky:

$$a_x = -G \frac{M_S}{r^3} x \quad v_x(0) = 0$$

$$v_y(0) = 6.1662 \text{ AU/rok}$$

$$a_y = -G \frac{M_S}{r^3} y \quad x(0) = 1.0167 \text{ AU (afélium)}$$

$$y(0) = 0$$

$$r = \sqrt{x^2 + y^2}$$

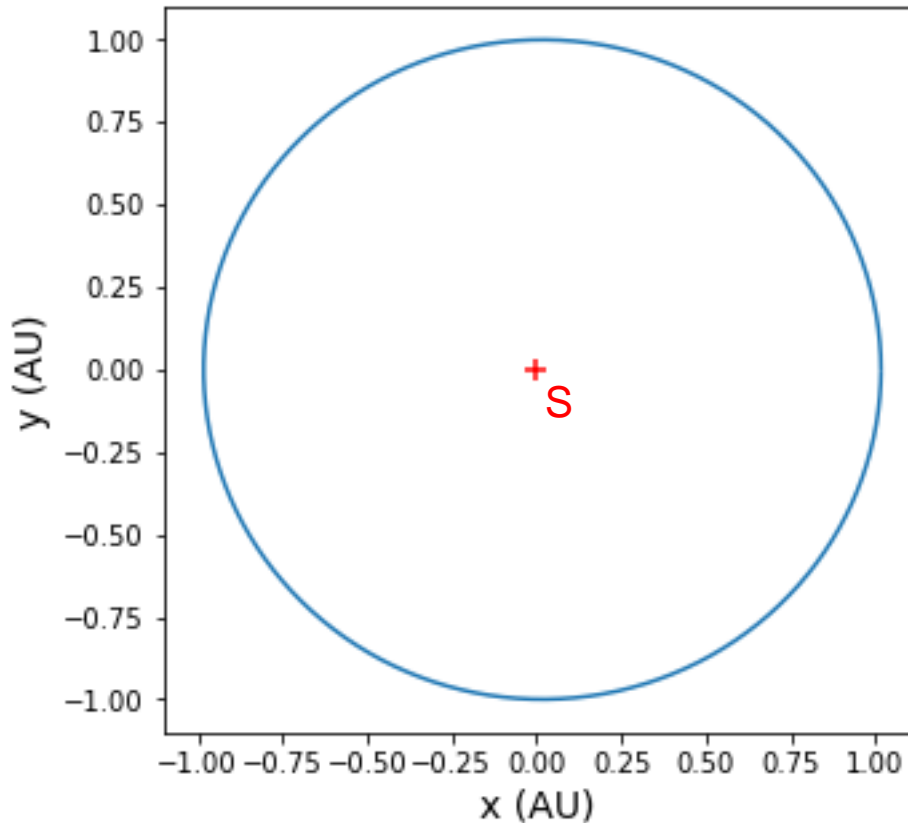
```
Mz=1.0 #hmotnost Zeme
Ms=333166.0 #hmotnost Slunce (v jednotkach Mz)
G=1.18e-4 #gravitacni konstanta (Mz-1AU3rok-2)
T=1.0 #doba obehu (1 rok)
v0=6.1662 #pocatecni rychlost (AU/rok)
dt=T/10000 #casovy krok

#pocatecni podminky
x[0]=1.0167 #zaciname v afeliu
y[0]=0.0
r[0]=np.sqrt(x[0]**2+y[0]**2)
vx[0]=-G*Ms/r[0]**3*x[0]*dt/2
vy[0]=v0-G*Ms/r[0]**3*y[0]*dt/2
v[0]=np.sqrt(vx[0]**2+vy[0]**2)
vp[0]=0.5*r[0]*v[0]
rmin=x[0]
rmax=0

#numericke reseni pohybove rovnice
for i in range(np.size(t)-1):
    x[i+1]=x[i]+vx[i]*dt
    y[i+1]=y[i]+vy[i]*dt
    r[i+1]=np.sqrt(x[i+1]**2+y[i+1]**2)
    vx[i+1]=vx[i]-G*Ms/r[i+1]**3*x[i+1]*dt
    vy[i+1]=vy[i]-G*Ms/r[i+1]**3*y[i+1]*dt
    v[i+1]=np.sqrt(vx[i+1]**2+vy[i+1]**2)
    vp[i+1]=0.5*(v[i]+v[i+1])/2*r[i+1]
    if r[i+1]<rmin:
        rmin=r[i+1]
    if r[i+1]>rmax:
        rmax=r[i+1]
```

Keplerova úloha

trajektorie Země

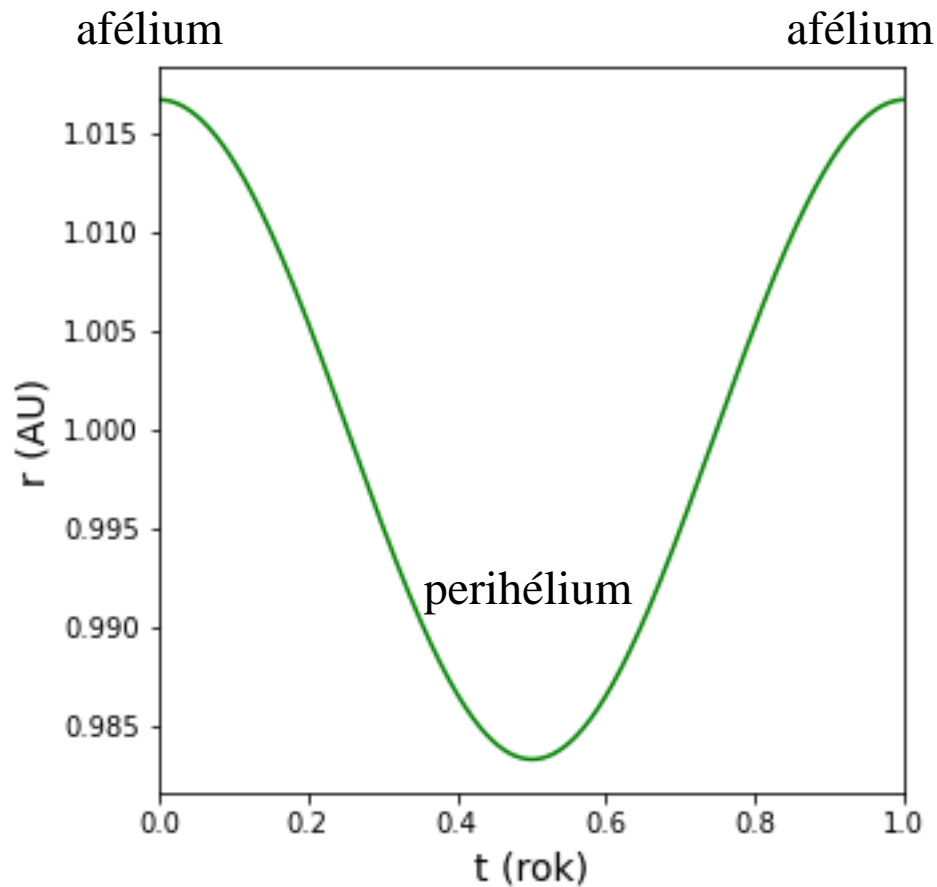
maximální vzdálenost od Slunce
(afélium): 1.0167 AU

minimální vzdálenost od Slunce
(perihelium): 0.9832 AU

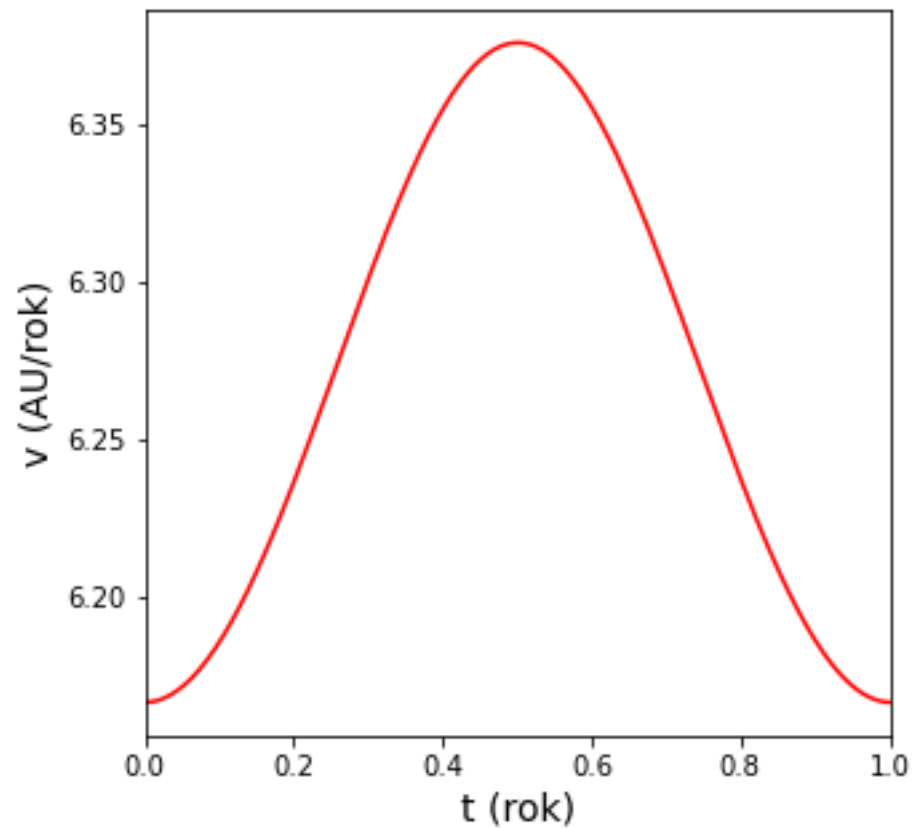
numerická excentricita: 0.0168

Keplerova úloha

vzdálenost Země od Slunce

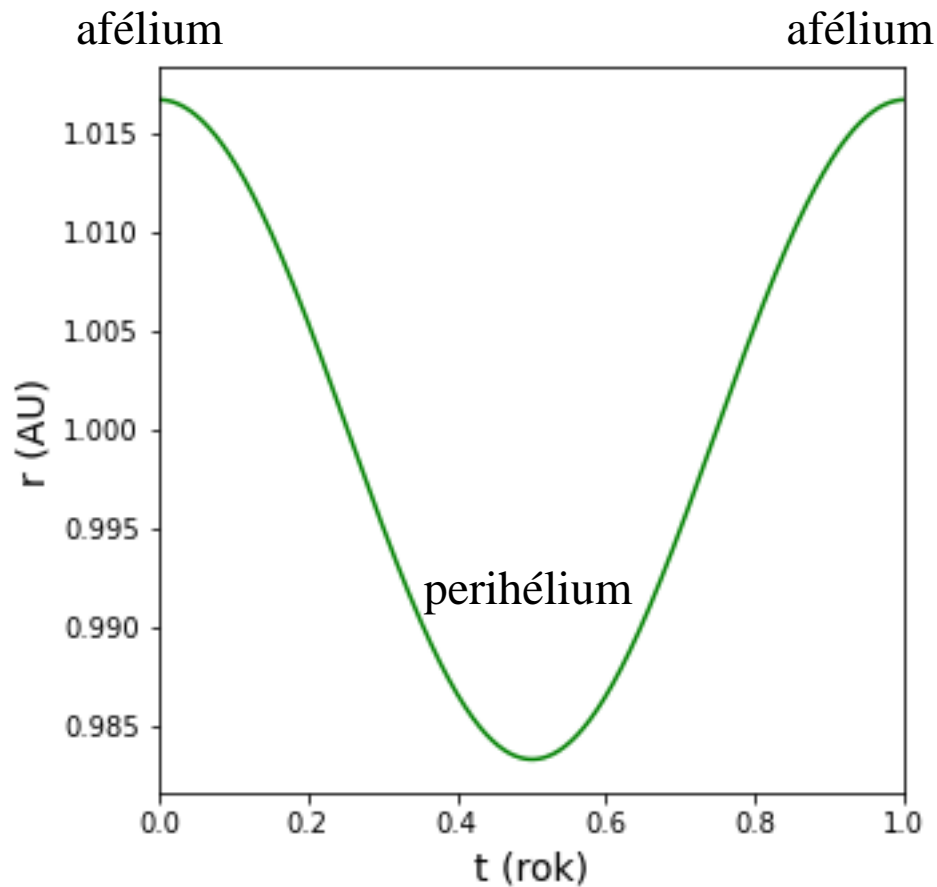

velikost rychlosti Země

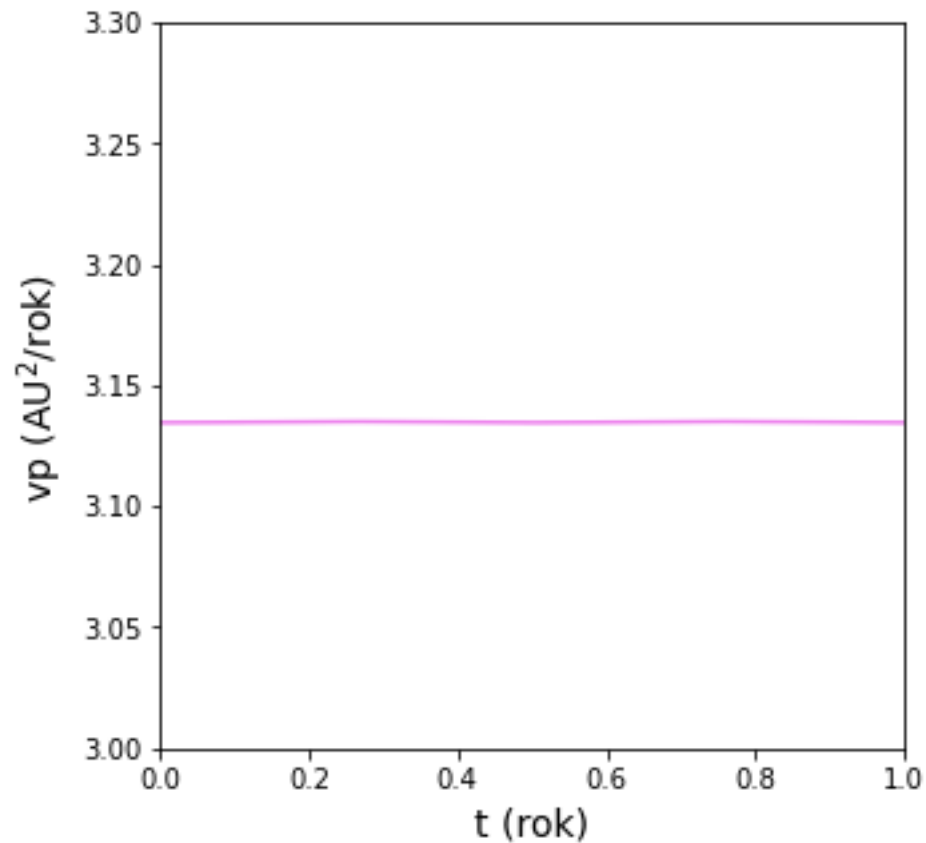

Keplerova úloha

vzdálenost Země od Slunce

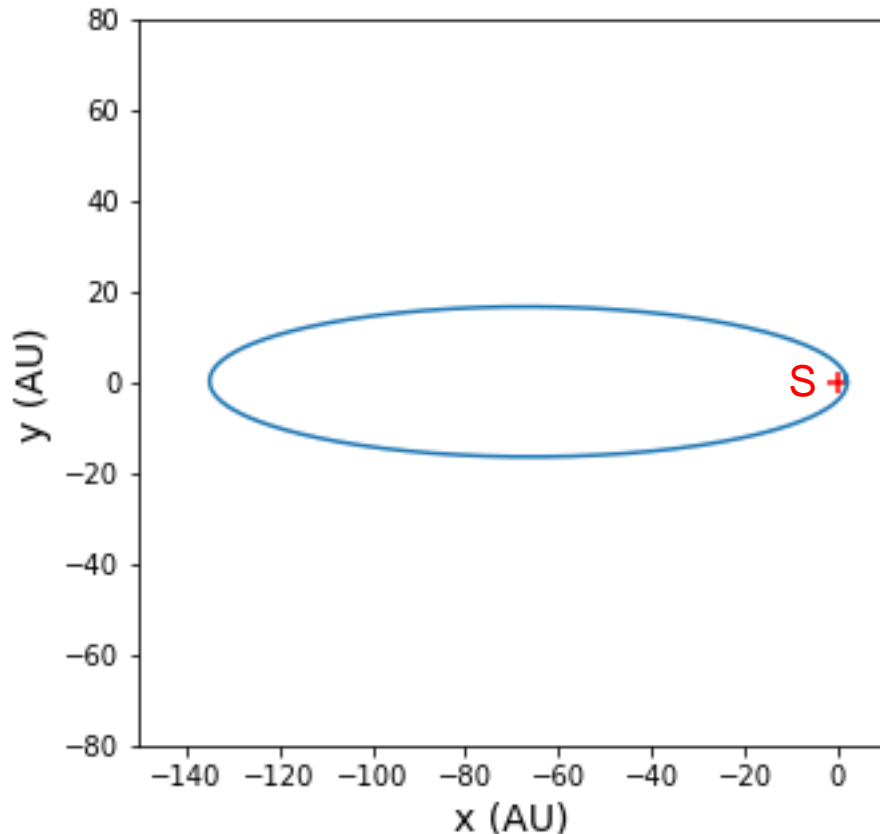

plošná rychlost Země

Keplerova úloha

kdybychom umístili Zemi do dvojnásobné vzdálenosti

maximální vzdálenost od Slunce
(afélium): 134.326 AU

minimální vzdálenost od Slunce
(perihelium): 2.033 AU

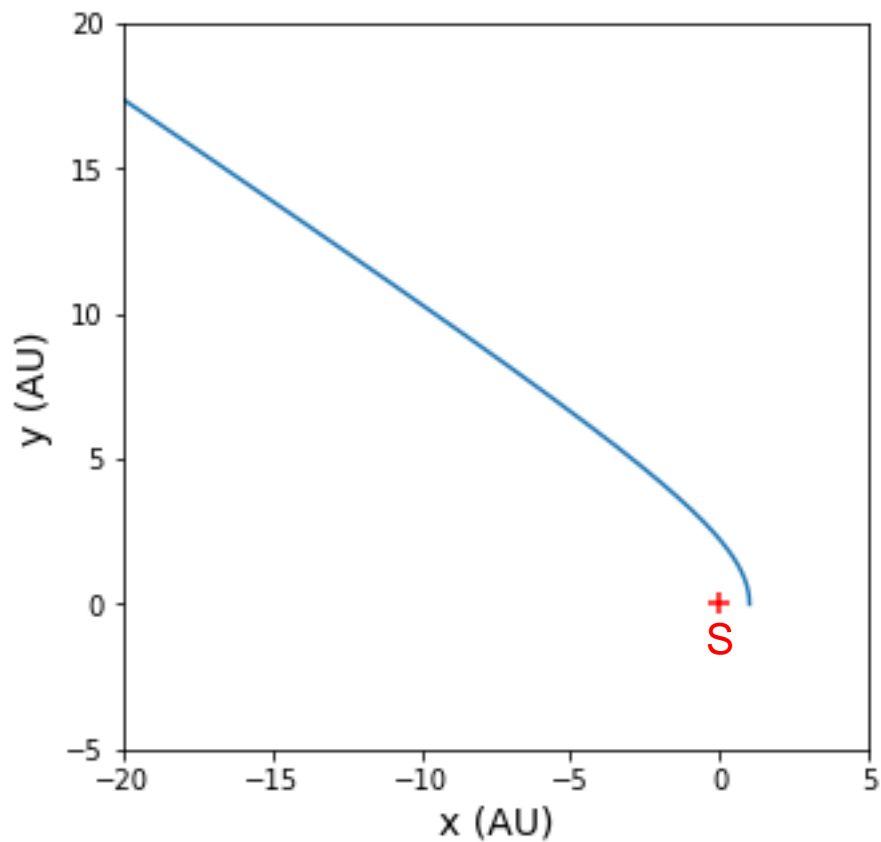
numerická excentricita: 0.970

perioda oběhu: 563 roku

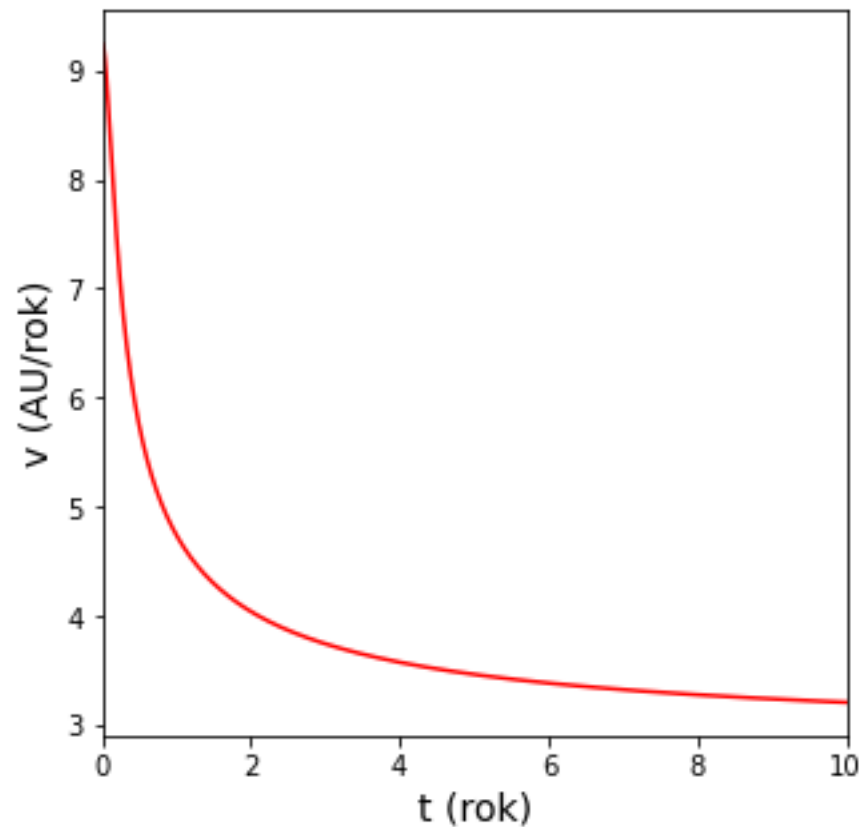
Keplerova úloha

kdybychom zvýšili rychlost Země o 50%: $v_y(0) \text{ 6.166 AU/rok} \rightarrow 9.249 \text{ AU/rok}$

trajektorie

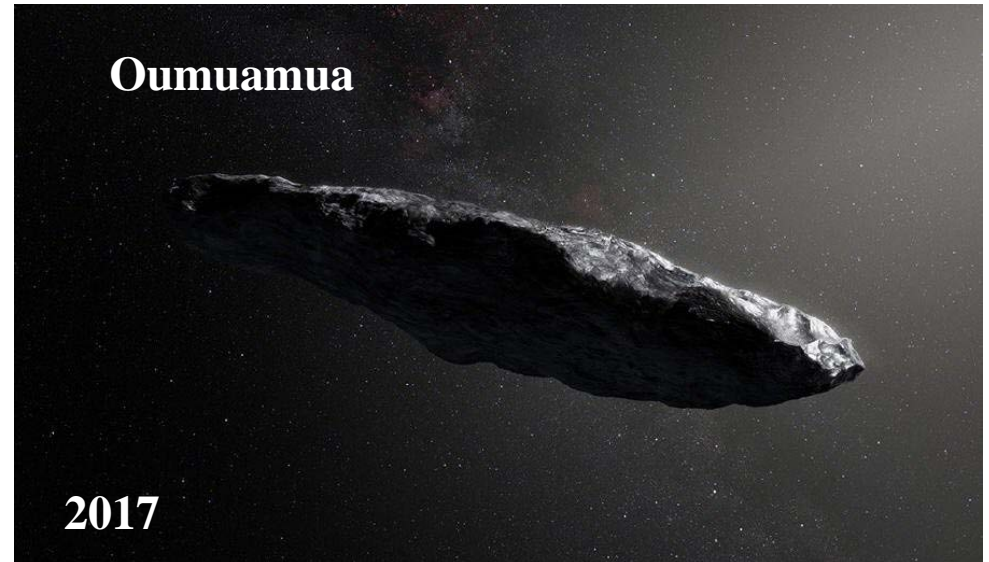
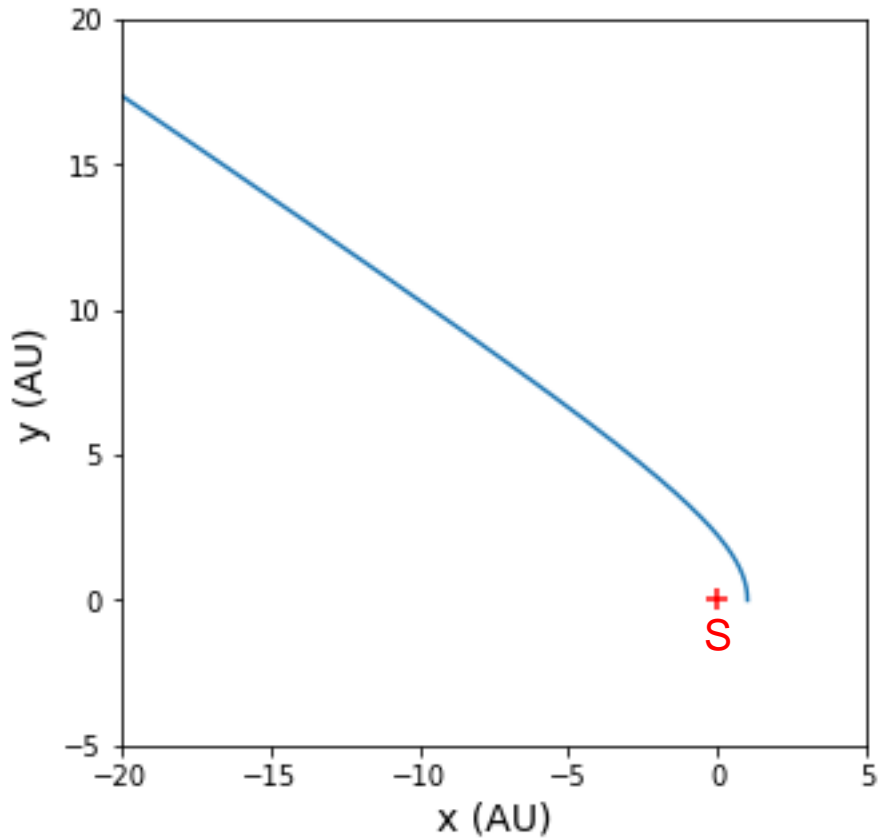
velikost rychlosti

Keplerova úloha

kdybychom zvýšili rychlost Země o 50%: $v_y(0) \text{ 6.166 AU/rok} \rightarrow 9.249 \text{ AU/rok}$

trajektorie

Keplerova úloha

Oumuamua – simulace trajektorie

Jupiter

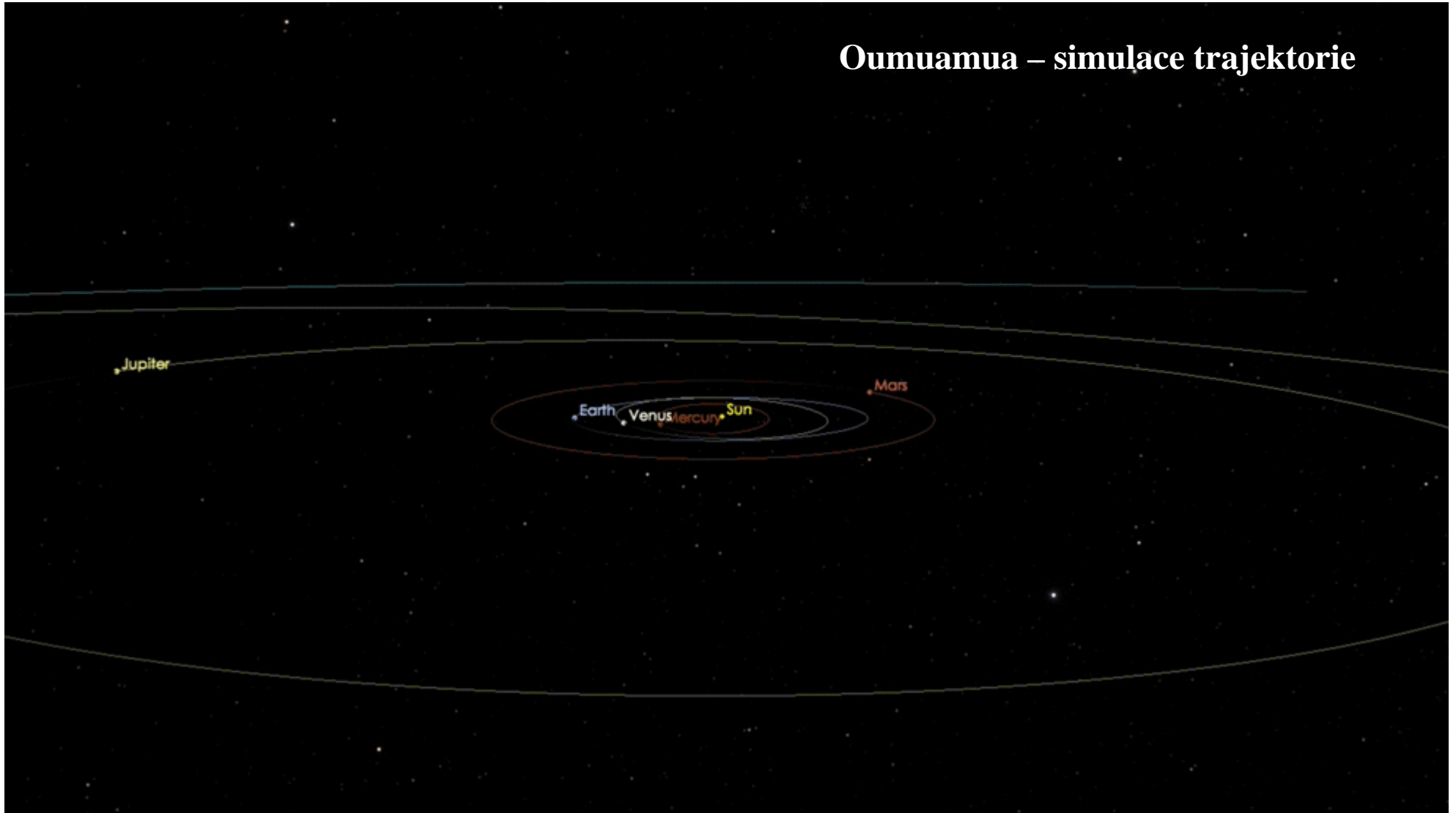
Earth

Venus

Mercury

Sun

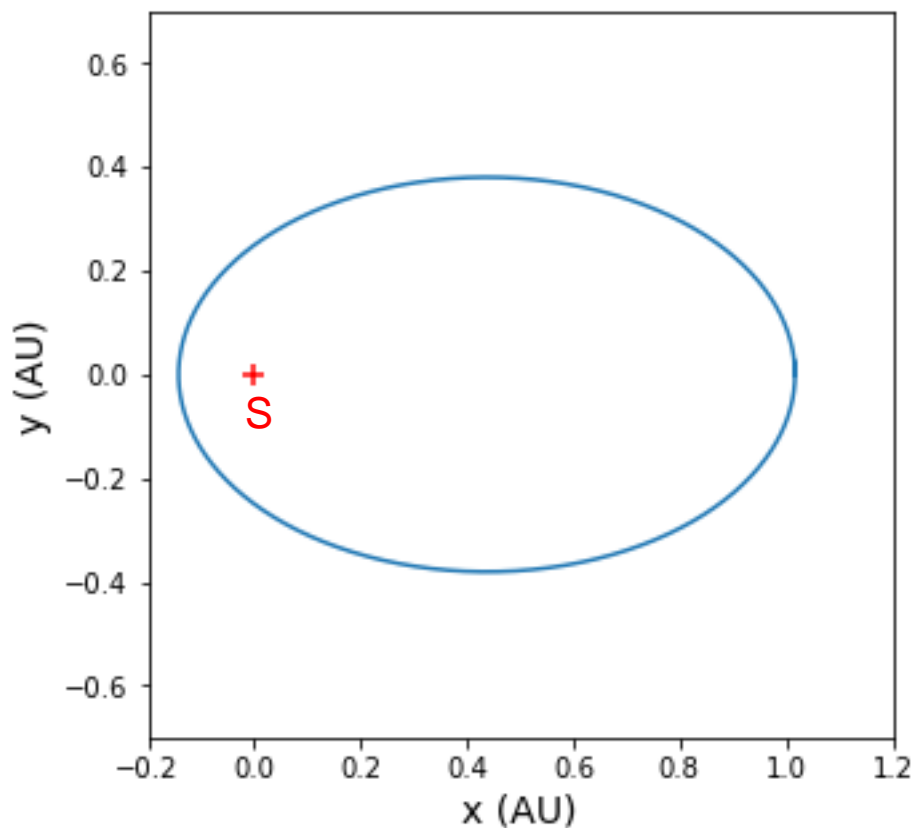
Mars

Keplerova úloha

kdybychom snížili rychlost Země o 50%: $v_y(0)$ 6.166 AU/rok \rightarrow 3.083 AU/rok

trajektorie

rychlost

maximální vzdálenost od Slunce
(afélium): 1.0167 AU

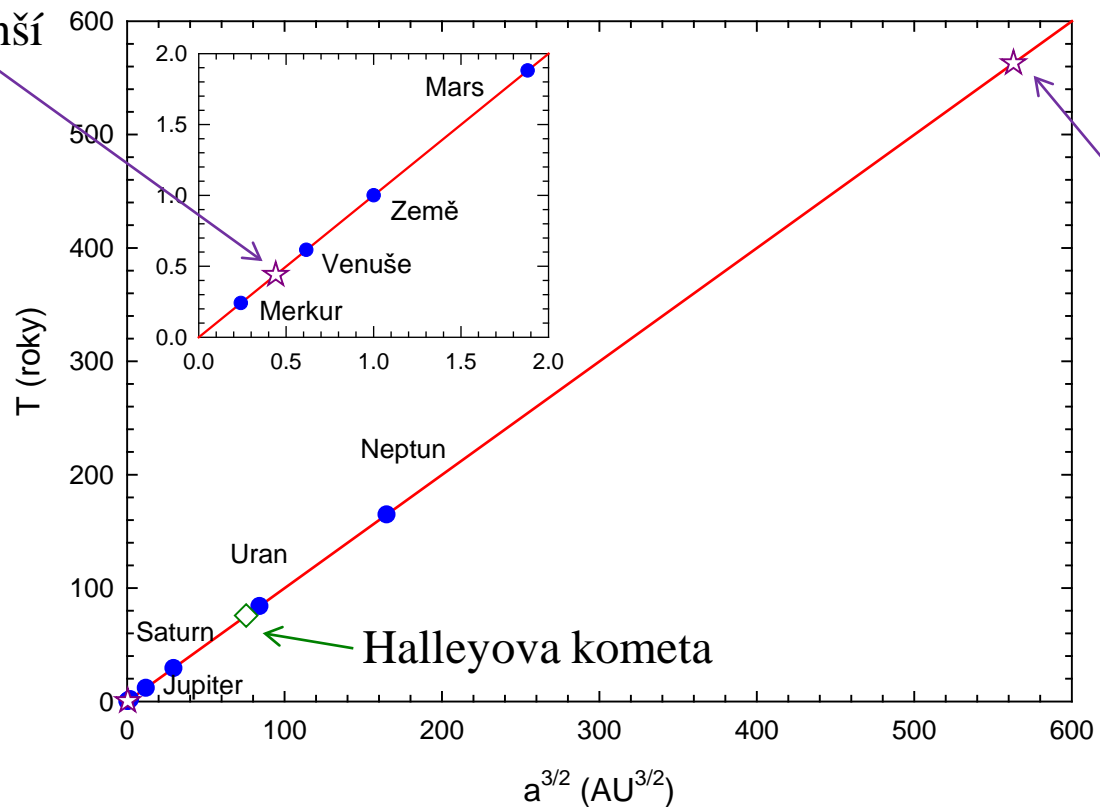
minimální vzdálenost od Slunce
(perihelium): 0.143 AU

numerická excentricita: 0.754

perioda oběhu: 0.441 roku

3. Keplerův zákon

Země
s o 50% menší
rychlostí

Země ve
dvojnásobné
vzdálenosti

Planeta ve vzduchu

$$\vec{F} = \vec{F}_g + \vec{F}_o$$

gravitační síla $\vec{F}_g = -G \frac{M_Z M_S}{r^2} \frac{\vec{r}}{r}$

odporová síla vzduchu $\vec{F}_o = -\frac{1}{2} C_{\rho} S v^2 \frac{\vec{v}}{v}$

$$F_x = -G \frac{M_Z M_S}{r^3} x - \frac{1}{2} C_{\rho} S v v_x$$

$$F_y = -G \frac{M_Z M_S}{r^3} y - \frac{1}{2} C_{\rho} S v v_y$$

$$r = \sqrt{x^2 + y^2} \quad v = \sqrt{v_x^2 + v_y^2}$$

$$a_x = \frac{F_x}{M_Z} \quad a_y = \frac{F_y}{M_Z}$$

pohybové rovnice

$$\ddot{x} = -G \frac{M_S}{r^3} x - \frac{1}{2M_Z} C_{\rho} S v \dot{x}$$

$$\ddot{y} = -G \frac{M_S}{r^3} y - \frac{1}{2M_Z} C_{\rho} S v \dot{y}$$

počáteční podmínky

$$v_x(0) = 0$$

$$v_y(0) = 6.1662 \text{ AU/rok}$$

$$x(0) = 1.0167$$

$$y(0) = 0$$

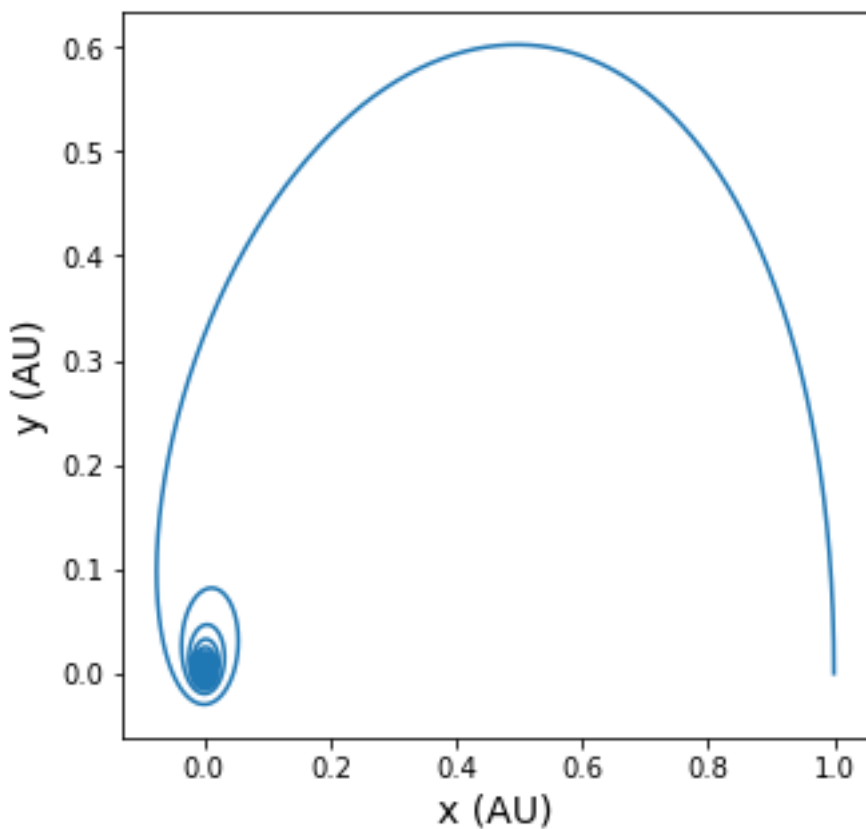
Planeta ve vzduchu

hustota vzduchu $\rho = 5.6 \times 10^8 \text{ M}_Z \text{ AU}^{-3}$

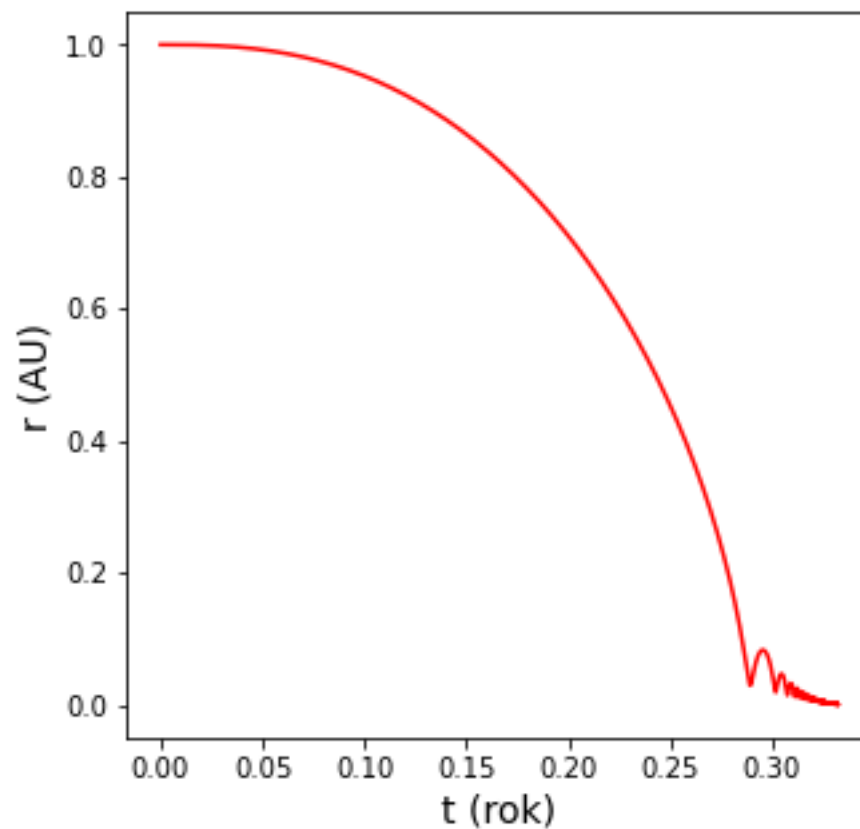
odporový koeficient $C = 0.5$ (koule)

průřez Země $S = 5.7 \times 10^{-9} \text{ AU}^2$

trajektorie

vzdálenost od Slunce

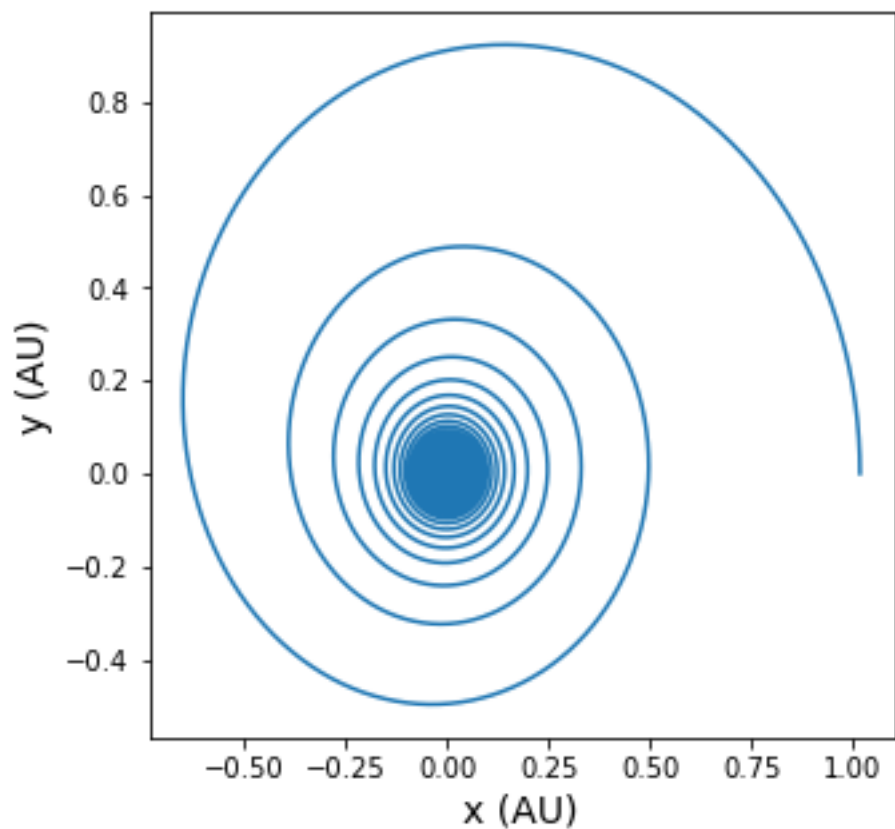

Planeta ve vzduchu

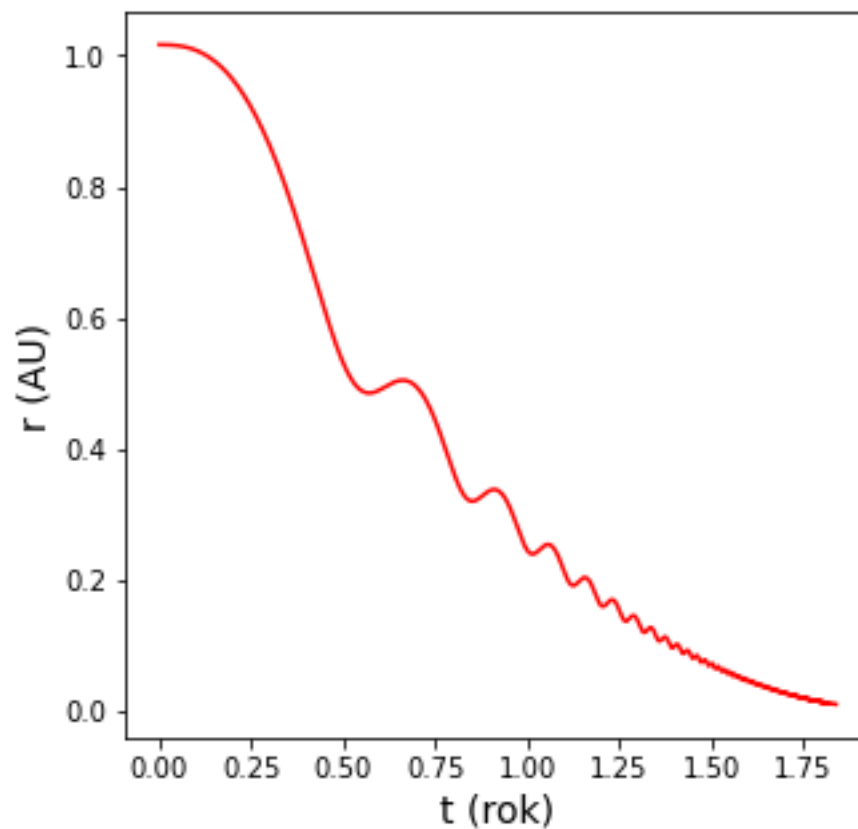
10-krát nižší hustota vzduchu: $\rho = 5.6 \times 10^7 M_Z \text{ AU}^{-3}$ odporový koeficient $C = 0.5$ (koule)

průřez Země $S = 5.7 \times 10^{-9} \text{ AU}^2$

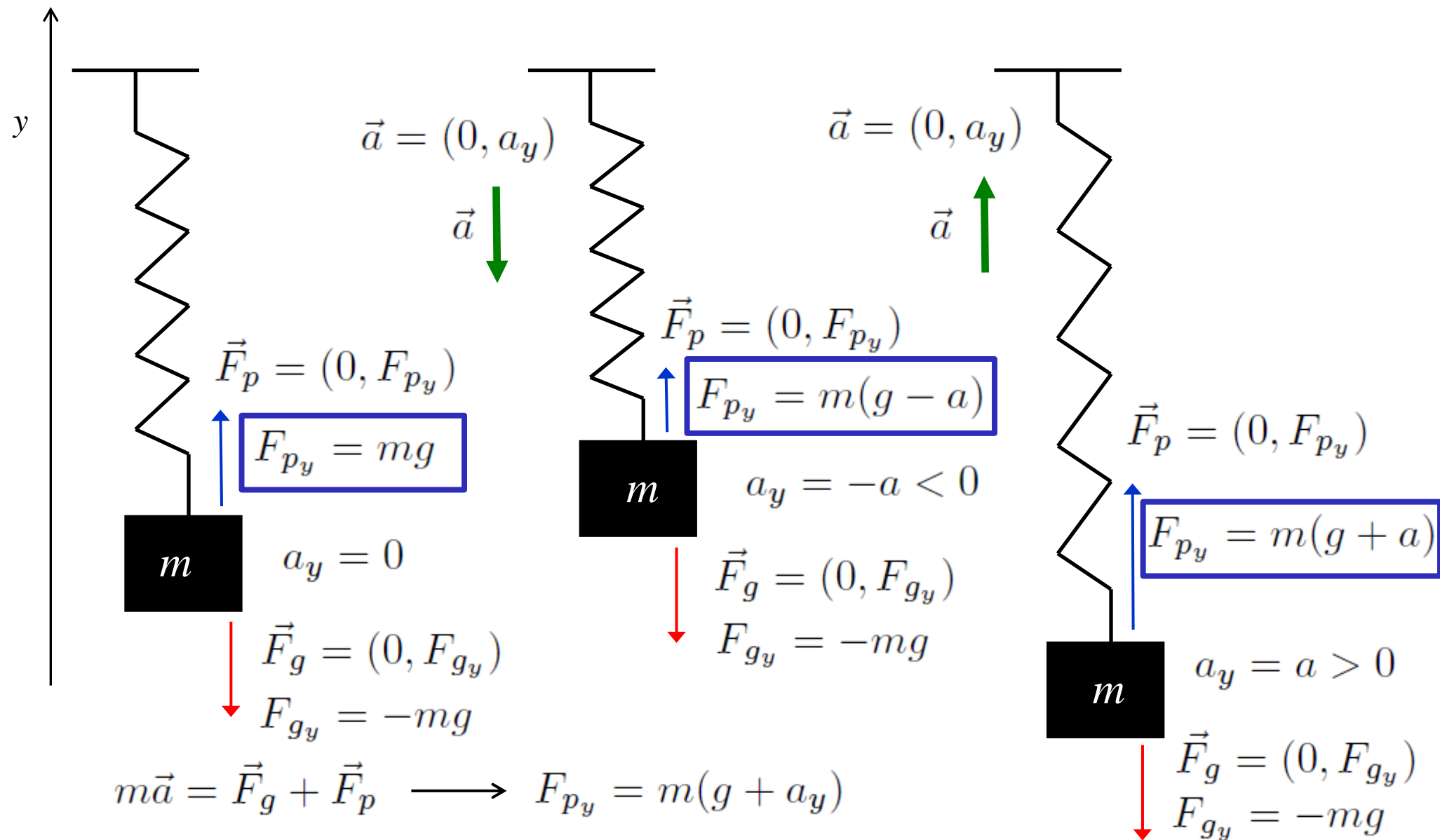
trajektorie

vzdálenost od Slunce

Co ukazuje váha?

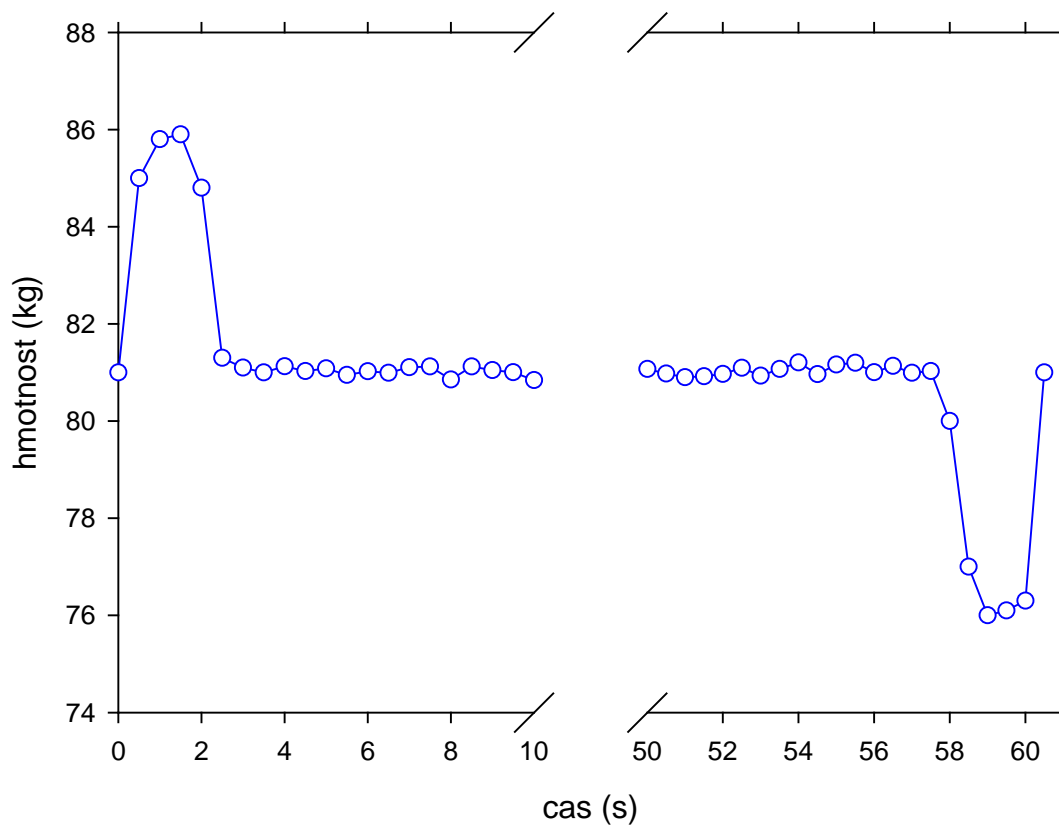
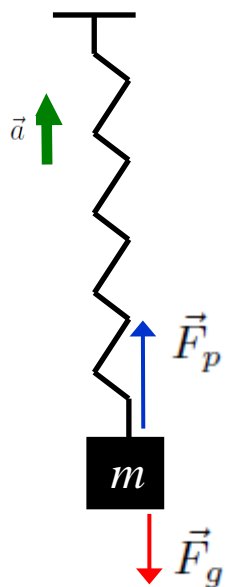
Co ukazuje váha?

$$F_{p_y} = m(g + a_y)$$

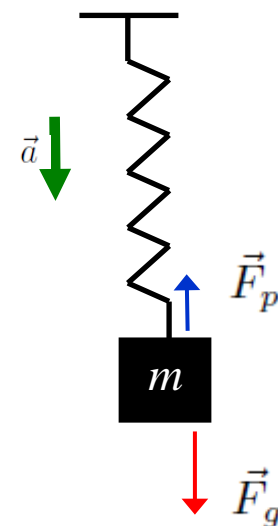
výtah jedoucí nahoru

$$ma \approx 50N$$

$$a \approx 0.6 \text{ ms}^{-2} = 0.06g$$

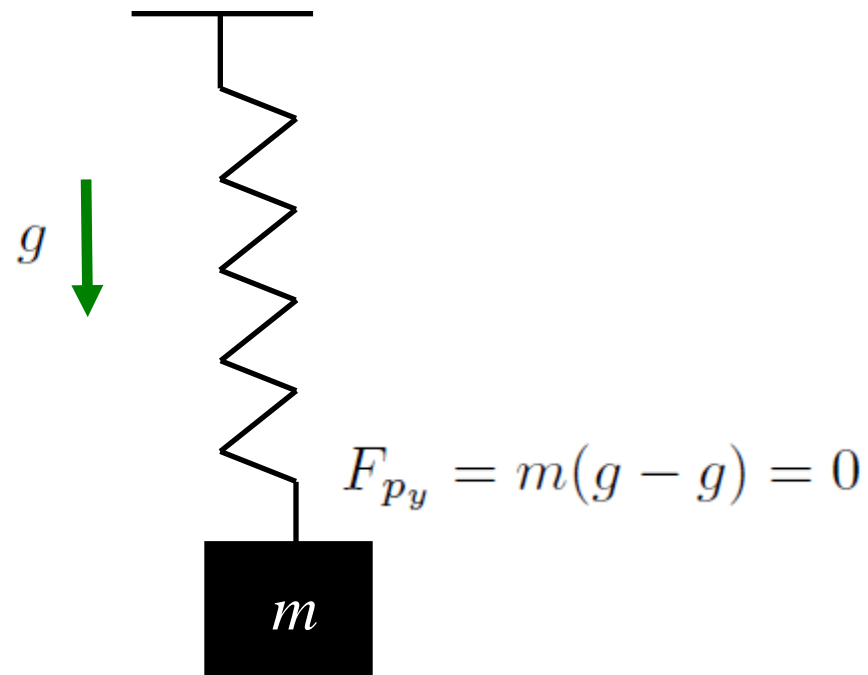

$$F_{p_y} = m(g - a) < mg$$

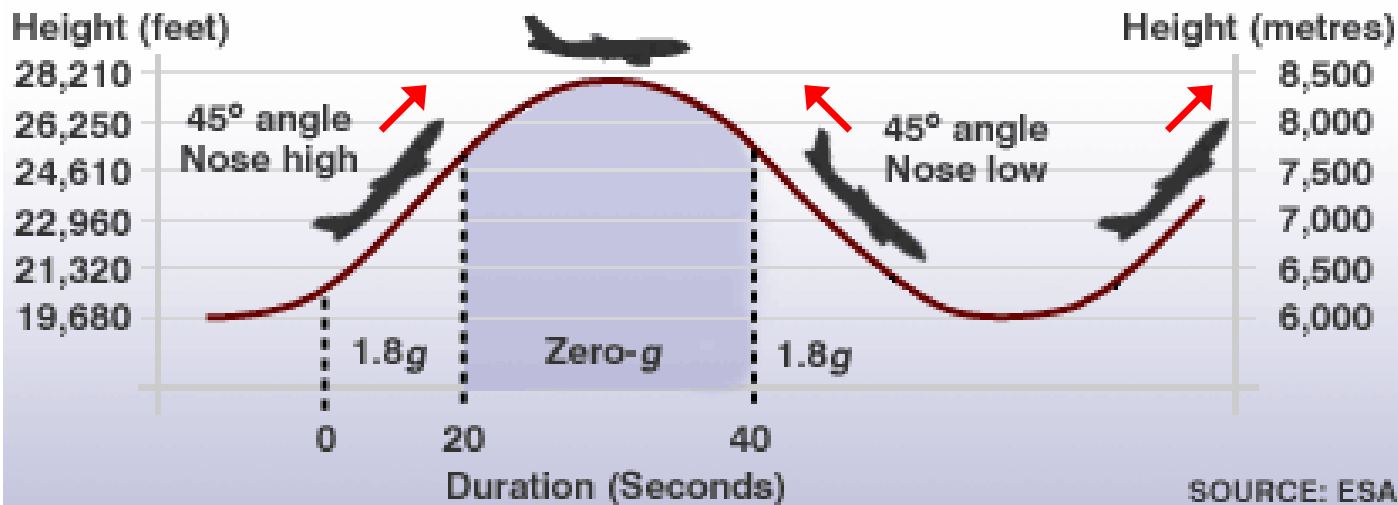

Stav beztíže

- parabolický let

PARABOLIC FLIGHT

$F_g = -mg$